



בונאנדה

שעה של מגנינות ופיטפוטים של להקת-חלטורה מהדרגה העשירית, שמקומה על במת-החובבים של קיבוץ בעונג-שבת, אחרי ארוחה טובה.

אמנית המספרת על עצמה בלי סוף, כי וולגאריות סנטימנטלית המעלה קבס. קיטש פטריטי המתחרה בהצלחה עם די-קיטש המקביל (והדומה לו להחריד) הנשפך מתחת קאהיר.

מהדורות חדשות המועתקות באיחור מ-מהדורות הרדיו (למישהו נדמה, כנראה, שי-חדשות הרדיו הופכות חדשות הטלוויזיה אם מוסיפים להן פרצוף של קריין וכמה תמונות סקסיות של אבא אבן.)

זכמוכן — בונאנדה.

★ ★ ★

אם יש איזושהי סלקציה במיכר?
הוזה? סלקציה המעידה על מגמה כל-שהי, טובה או רעה?

נדמה שהסלקציה היא כולה שלילית.

לא לשדר שום דבר שיש בו כדי להר-גיז משהו.

לא להתמרד נגד שום מישאלה של עס-קנצ'יק מפלגתי היכול להזיק.

לא לעשות דברים שעלו כסף.

לא להפעיל שום אדם יוצא-דופן (למרבה הצער, כל אדם יוצר, בכל שטח שהוא, הוא יוצא-דופן.)

לא להעסיק שום ישראלי, אף אם נתי-גלה כגאון בטלוויזיה זרה, אם יש לו דעות פוליטיות חזקות (מה אפשר לעשות, מי שאין לו דעות, גם אינו מסוגל ליצור דבר משמעותי.)

כך נוצרת התמונה הכללית של באנאליות. של חוסר-השיבות.

מי עמד איפעם מול המסך הקטן שלנו כשהוא נסער, נפעם, אחוז חווייה עמוקה? מי עמד מולו כשהמתו בוערת להשחית, אחרי ששמע אתגר מחשבתי או רעיוני?

אילו נעלמה הטלוויזיה כולה מחר, לא היתה משאירה אחריה שום חלל ריק, מלבד החלל הריק בזמן המאוניים.

אין אלה מחלות של ילדות. אלא הן מחלות של זיקנה!

★ ★ ★

ינני בא כאן להאשים את האחראים בפועל לטלוויזיה. העמדנו אותם במצב בלתי-אפשרי — בלי הנחייה ברורה, בלי תקציב מתאים, בלי גיבוי של ממש.

הם נאלצים להתכופף, אם רוצים להם להישאר בחיים כג'ונגל המפי-לגתי.

אם יחליפו מחר מנהל זה באחר, לא יש-תנה דבר. כל מנהל חדש יעמוד באותו המצב.

דבר לא ישתנה אלא אם כן נקים רשות-שידור חדשה לגמרי.

זניתן לה עצמאות מוחלטת.

ונפלק מתוכה את העסקנצ'יקים למיניהם, ואת הפקידים למיניהם, ונשים במקומם אישים בלתי-תלויים בעלי שיעור-קומה ועצמי-אות מחשבתית.

ונקבץ בטלוויזיה טיפוסים יוצי-רים, יוצא-דפון ככל שיהיו, בעלי דיעות כשאשר יהיו.

זניתן להם יד חופשית ליצור, להרגיז, לשגות, להיכשל, ואפילו להצליח.

שאם לא כן — ניצור בארץ דור שלם של בונאנדה.

מימסד המפלגתי בכל כוחם לעצם רעיון הטלוויזיה, בחששם שאינם יפים די צורכם להופיע לעיני הציבור.

לפתע, אחרי מלחמת ששת-הימים, הוחלט להקים טלוויזיה "לשעת-חירום". הכוונה היתה לשדר באופן דחוף למאות אלפי ה-תושבים הפלסטיניים בשטחים הכבושים, כדי להראות להם כמה אנחנו יפים, אנושיים, מתקדמים, וכו'.

על סמך הנחה זו הוקמה הטלו-וויזיה — ואז נתברר כי לתושבי השטחים פשוט אין כימעט מכי-שורי-טלוויזיה. בעלי המכשירים המועטים — כמה אלפים בסך-הכל — העדיפו לראות את התחנות הערביות מעבר לקריה-חזית.

איש לא הצטער על כך בצמרת הישרא-לית. ממילא לא היה מה להגיד לפלסטינים,

זכיתי לפגוש בצוחות מארצות רבות, בעלי כושר מעולה ותקציבים מספיקים, ש-השתרלו לחדור לעובי הקורה של מלחמתנו בדרכים מקוריות, מבלי להתחמק מנקודות השנויות במחלוקת, שלעולם אינן נראות ב-טלוויזיה הישראלית.

★ ★ ★

מה אצלנו? מהי המגמה העומדת לנגד עיני האחראים לעיצוב מכשיר אדיר-הש-פעה זה?

כדרכם של יהודים, אפשר לענות בשתי-שאלות:

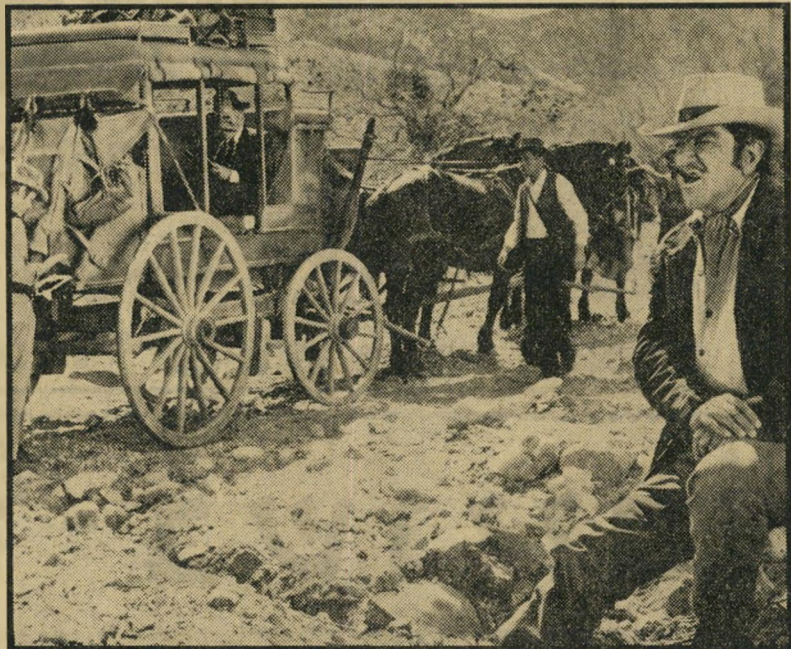
מי חשב על מגמות?

ומי בכלל אחראי?

★ ★ ★

טלוויזיה הישראלית כפופה, ל-הלכה, ל"רשות ציבורית". למעשה זוהי פיקציה.

מליאת רשות השידור מורכבת ע"יפי מפתח מפלגתי. רוב חבריה



שאלה הפשוטה, הממחישה את כל בעיות הטלוויזיה הישראלית, היא זו: האם הוצאו מאות מיליוני לירות מן המשק הלאומי כדי לאפשר לאזרחי ישראל לראות סרטי קאו-בו בבתיהם — במקום לראות את אותם סרטי קאו-בו בבתיהם הקולנועי?

האם היה זה כליך חשוב שנראה את סרטי בונאנדה דווקא כשהם משודרים מיר-שלים, תחת לראות את אותם סרטי בונאנדה כשהם משודרים מביירות?

שאלות פשטניות. אבל נכונות.

★ ★ ★

מדת הטלוויזיה הישראלית חדרה לתודעת הציבור כגלל המיכרוזים המור-רים, שגרמו לשחיסה סיטונית של עובדיה. אבל אלה אינם אלא סימפטרי-מיום. השוובה יותר המחלה עצמה.

כשאני חושב על המיסכונים, שערכו את המיכרוזים ושפטו את המועמדים, אני שו-אל את עצמי: מה הייתי אני עושה במקומם?

לפי מה הייתי צריך לשפוט? אפשר לקבל עובד לתפקיד, כשיודעים מהו התפקיד. אפשר להרכיב צוות כשיודעים עים מה יהיה מו-טל על הצוות.

ואילו אצלנו, אין איש יודע לשם מה קיימת טלוויזיה. מעולם לא הוחלט מהו תפקודה המרכזי.

יצרנו גולם, ושכחנו לשאול את עצמנו מראש: מה הגולם הזה צריך לעשות, בעצם?

★ ★ ★

מי שנזרמן לו לראות מערכות-טלוויזיה בארצות אחרות, גדולות וקטנות, יודע שיש בנייהן הבדלים גדולים מאוד.

לכל ארץ יש תפיסה אחרת, או שילוב אחר של תפיסות, לגבי מכשיר זה.

יש ארצות שבהן יוצאת הטלוויזיה ככוונה תחילה לחנך את הציבור, להנחיל לו ערכים תרבותיים, שהיו עד כה שמורים למעטים.

יש ארצות שבהן הטלוויזיה היא בעיקר מכשיר של מידע, המוציא מיליוני דולארים כדי שכל אזרח יודע מה מתרחש בלאוס, בדרום-אפריקה, בארץ-ישראל.

יש ארצות שבהן קיימת טלוויזיה מהפכ-נית, ההורגת בשיטתיות פרות קדושות והי-מעוררת את האזרחים למחשבה.

ויש, כמוכן, ארצות רבות שבהן הטלוויזיה היא מכשיר שלטוני מובהק לשיטפת מוחות האזרחים, מכשיר שבא במקום השיטות ה-פרימיטיביות של מהנות-ריכוז ומרת-פיעינויים.

בפינלנד סיפרו לי ראשי הטלוויזיה שמאשימים אותם בכך שהם פועלים "מעל לראשים" של רוב הציבור. מנוי וגמור עי-מם להעלות את הציבור לרמה גבוהה יותר.

בארצות-הברית יורדת הטלוויזיה, הי-מיסחרית לעיתים קרובות לדרגת המכנה הי-משתוף הנמוך ביותר, בתוכניות נוסח בוי-נאנדה. אך יש גם תחנות השומרות על רמה גבוהה ביותר של מתח מחשבתי וחינוכי.

באוסטריה הקים אדם אחד דיקטטורה טלוויזיונית, המצפצפת על הממשלה והמש-רתת את הדמוקרטיה.

בשווייץ ראיתי תוכניות-תרבות שהתע-לו לרמה הגבוהה ביותר של תיאטרון ו-קולנוע.

בבריטניה גורמות שתי מערכות-הטל-וויזיה, המתחרות ביניהן, לשערוריות לא-ר-מיות בהעלאת נושאים נועזים ביותר בלשון נועזת ביותר.

★ ★ ★

דאי זכור באילו נסיבות נולד גולם מגודל זה.

כמשך שנים התנגדו ראשי ה-